

Når kjøttvekt blir dødvekt

Joar Øveraas Halvorsen
førsteamanuensis og psykologspesialist

Alexander Olsen

Det er ingen motsetning mellom å ivareta psykologifaget og samtidig være en profesjonsforening. Vi ser ingen grunn til å endre kriteriene for medlemskap i Psykologforeningen.

DEBATT: PROFESJON I ENDRING

Etter nyttår har det vært debatt i Tidsskriftet under overskriften Profesjon i endring. Det er nødvendig å gjøre et valg knyttet til av hvem og hvordan psykologifaget skal forvaltes, skrev president i Psykologforeningen, Tor Levin Hofgaard i april. Halvorsen og Olsen er uenig, hvis konklusjonen blir å endre medlemskriteriene.

Presidentskapet i Psykologforeningen ønsker å endre kriteriene for medlemskap i foreningen, slik at også masterutdannede kan bli medlemmer – det er i alle fall slik vi forstår Hofgaards kommentar i Tidsskriftets aprilnummer (side 358–359). Hovedargumentet virker å være en tilsynelatende uløselig konflikt mellom foreningens formålsparagraf og medlemskriteriene.

I motsetning til Hofgaard mener vi at det ikke er en motsetning mellom å ivareta psykologifaget og samtidig være en profesjonsforening. I punkt 2 i formålsparagrafen står det at Norsk Psykologforening skal «arbeide for å forbedre menneskers livsvilkår og livskvalitet gjennom utvikling og formidling av psykologisk kunnskap, og gjennom praktisk anvendelse av psykologisk fagkunnskap». På bakgrunn av Hofgaards argumentasjon kan det virke som om han mener psykologer hadde monopol på forvaltning av psykologisk fagkunnskap før opprettelsen av masterprogrammene, noe som selvfølgelig ikke er riktig. Psykiatere, psykiatriske sykepleiere, kliniske sosionomer, kliniske barnevernspedagoger, kliniske spesialpedagoger og mastere i psykososialt arbeid anvender alle i større eller mindre grad psykologisk fagkunnskap i sin yrkesutøvelse. Den påståtte «limbo-tilværelsen» virker i så måte å være mer kunstig skapt enn reell. Om konflikten mellom formålsparagrafen og medlemskriteriene er så alvorlig som Hofgaard skal ha det til, bør kanskje også flere yrkesgrupper enn kun de masterutdannede kunne søke medlemskap i Psykologforeningen?

Ingen limbo-tilværelse

Hofgaard påpeker at det er stadig flere studenter som ønsker å studere psykologi for å svare på økt etterspørsel etter psykologisk fagkunnskap i samfunnet, og at dette har ført til opprettelsen av masterprogrammer i psykologi. Det er imidlertid ikke bare i psykologi det er opprettet masterprogram. Ved Medisinsk fakultet på NTNU kan man for eksempel ta mastergrad i molekylærmedisin, nevrovitenskap og klinisk helsevitenskap. Etter det vi vet, har det ikke vært et diskusjonstema innad i Legeforeningen om disse skal kunne innlemmes som medlemmer. Hvorfor er den påståtte «limbo-tilværelsen» så mye mer prekær for Psykologforeningen enn for Legeforeningen?

Legeforeningen har en bred formålsparagraf hvor det fremheves at foreningens formål er å fremme medisinsk vitenskap. Samtidig er kriteriet for medlemskap at man må være autorisert lege. På samme måte som psykologer ikke har monopol på anvendelse av psykologisk fagkunnskap, har ikke legene monopol på medisinsk fagkunnskap. Hvorfor ser ikke Legeforeningen den samme motsetningen mellom formålsparagraf og medlemskriterier som presidentskapet i Psykologforeningen?

Vi tror kjøttvekt er et avgjørende stikkord. Mens Legeforeningen er en av de største medlemsforeningene i Akademikerne, med stor politisk innflytelse, er Psykologforeningen betydelig mindre. Ved å bli større (les: endre medlemskriteriet) vil Psykologforeningen potensielt kunne få større innflytelse. Å vokse på denne måten vil imidlertid også føre til en mer heterogen medlemsmasse, noe som kan føre til splittelse innad i foreningen rundt viktige spørsmål. Et klart eksempel på et splittende tema er den allerede potente diskusjonen om hvem som skal kunne benytte psykologtittelen.

Forening med selvtilit

Som universitetsansatte psykologer har vi vårt daglige virke i tverrfaglig samarbeid og er prisgitt fagutveksling med fagpersoner fra ulike utdanningsforløp. Vi oppsøker derfor faglige fora og innehar medlemskap i faglige interesseorganisasjoner både nasjonalt og internasjonalt. Vårt standpunkt må derfor på ingen måte fortolkes som en devaluering av andres fagbakgrunn. Vi ønsker heller at innlegget vårt leses som et brennende ønske om å bevare det som er unikt med Psykologforeningen – som etter vår mening har bidratt til profesjonens relativt sterke posisjon og anseelse i Norge. Vi ønsker en fagforening med selvtilit nok til å verne om egne profesjonsinteresser og samtidig være aktiv og toneangivende i samarbeid med profesjoner fra tilgrensede fagområder!

I dag finnes det kun én fagforening som bærer på mål og verdier vi knytter vår profesjonsutøvelse og identitet til. Ved en endring i medlemskriteriene vil Psykologforeningen for oss drukne blant flere

sterke faglige interesseorganisasjoner når det gjelder muligheter for fagutveksling. Som fagforening vil Forskerforbundet bli et like naturlig valg. Vi har vært i kontakt med psykologer i kliniske miljøer som også kommer til å vurdere medlemskapet sitt i Psykologforeningen dersom medlemskriteriene endres. I så tilfelle vil foreningen kunne befinne seg i en mye større «limbo-tilværelse» enn i dag. Da blir kjøttvekta fort til dødvekt.

joar.halvorsen@svt.ntnu.no